

NOCTUA

SIVE

NOVA EX BIBLIOTHECA VETERINARIA

Kiadja a Szent István Egyetem Állatorvos-tudományi Könyvtár, Levéltár és Múzeum

18. évfolyam (2014) 1. szám

Lódoktorok Párizstól Isonzói

2014. május 17-18-án 19. alkalommal rendezik meg a Múzeumok Majálisa elnevezésű programot a Múzeumkertben (Budapest, Múzeum krt. 14-16.).

Az ICOM¹ Múzeumi Világnap *Museum collections make connections* idei jelmondatának szellemében a szervezők **A múzeum összeköt** jelszóval hirdették meg a programot. A Magyar Nemzeti Múzeum által javasolt téma: 19/20. Vajon mit jelölhet ez? A szervezők a „hosszú 19. századra” gondoltak, amely a száz esztendeje indult I. világháborúval ért véget. Ez után kezdődött a teljesen új korszakot hozó „rövid” és mások által véresnek is nevezett 20. század.

A megadott témát mi az állatorvoslás és állategészségügy szempontjából két nagy egységben szeretnénk szemléltetni. A sikerekben fürdő szakma: a keleti marhavész megfékezése (1883), ezzel párhuzamosan az állatorvosok társadalmi presztízs-emelkedése, az intézményes képzés súlyának növekedése, diadalmas részvétel a Millenniumon (1896) és az 1900-as világkiállításon (Párizs). E dicsőségsorozatban Párizs kiemelkedő helyet foglal el, hiszen ekkor mutatkoztunk be először a nagyvilágnak. Az állat-egészségügyi, állatorvosi eredményeket a M. kir. Állatorvosi Főiskola oktatói mutatták be, akik közül többen elnyerték a kiállítás arany- és ezüst érmeit. Valószínűleg ennek is köszönhető, hogy öt évvel később – hatalmas érdek-

lődés mellett – Budapesten rendezték az 1905-ös VIII. Nemzetközi Állatorvosi Kongresszust. Vagyis ekkor a „nagyvilág” tette tiszteletét nálunk!

Tíz évvel később viszont már az I. világháború csatazajától volt hangos Európa. A párizsi sikerekkel a frontszolgálatos állatorvosok munkáját, a lovak megpróbáltatásait és a háború állat-egészségügyi következményeit állítjuk szembe.

E két korszakot képes ismertetőkkal, tablókkal jelenítjük meg; ezen kívül a látogatók kipróbálhatják a lóorvoslás eszközeit: szájtérszót, fogreszelőt, foghúzó, patakutatót és megismerhetik a gyógypatkókat. Az ifjabb korosztály lovas kifestővel, kirakóval szórakozhat, s akinek kedve van elmélyedni az információkban rejtvényt is fejthet majd.

Mindenkit szeretettel várunk május 17-18-án a Múzeumok Majálisán a Múzeumkertben, majd egy jó hónappal később, 2014. június 21-22-én, a Múzeumok Éjszakáján az Állatorvos-történeti Gyűjteményben, ahol témánk a TEJ lesz! (V. A.)

Vetfusion.hu

A digitális bennszülöttek, avagy Z generáció másként tanul, mint az idősebbek. Kevés szöveg, sok kép, minél több izgalom: ezek az alapkövetelmények, és ezeknek meg is felel az új, hazai fejlesztésű² anatómiai és képalakító-diagnosztikai oktatási és konzultációs rendszer. Amint írják: „A VETFUSION projekt célja egy olyan korszerű web-es technológiára épülő anatómiai képtár kialakítása volt, mely hatékonyan segíti az állatorvosok diagnosztikai és gyógyító tevékenységét, az állatorvostan-hallgatók és a praktizáló állatorvosok anatómiai ismereteinek megszerzését, valamint a modern képalakító eljárások alkalmazásával kapcsolatos szaktudás megszerzését, a tudásanyag elmélyítését és annak alkalmazását.”

Az *Anatómiai Atlasz* modulban választhatunk ún. modalitást (anatómiai szeletek, CT, MRI, myelographia, nukleáris medicina, PET/CT, röntgen, SPECT, UH), testtájékot, szervrendszert, fajt, fajtát, anatómiai képletet bármilyen kombinációban. Nem mindegyik ad eredményt, de ha találat van, akkor a képeken megjeleníthetők pontok, amelyek segítségével azonosíthatók a szervek a kurzor ráhelyezésével. Megtaláljuk a kép leírását is, a készítés körülményeinek meghatározásával. Az atlaszban az egészséges, a *Betegségek digitális képtárában* értelemszerűen a kóros elváltozást mutató szervek képei találhatóak. Az *Oktatás* fejezetben teszt kitöltésére és önteszt kialakítására van lehetőség. A *Tudástárban* röviden bemutatják a képalakító módszereket, illetve összegyűjtötték egy csokor, a témával kapcsolatos publikációt. A rendszer bizonyosan legizgalmasabb része a konzultáció, amelyet előfizetéssel gyakorló állatorvosok vehetnek igénybe, de a konzultációs lapot tanulmányi célból is meg lehet tekinteni. A beküldött (kór)képről, kérdéssről lehet itt tájékozódni, gyakorolható a képek értelmezése, és a szakértők szükség esetén felhívják a figyelmet a beküldött kép diagnosztikai értékét csökkentő gyengeségeire is.

A könyvtár első alkalommal fizet elő webalapú oktatási rendszerre, hogy elősegít-

¹ International Council of Museums

² Szerzők: Dr. Arany-Tóth Attila, Dr. Balogh Lajos, Dr. Garamvölgyi Rita, Dr. Petneházy Örs

se a röntgenanatómia és a belgyógyászati sebészeti diagnosztika tanulását, valamint a képkalkáló diagnosztikai eljárások alkalmazásához szükséges készségek fejlesztését. Úgy érezzük, hogy a VETFUSION sikeres ötvöze a célratoró tananyagának és a széleskörű gyakorlati tapasztalatok megosztásának. Próbálják ki a könyvtárban! (O.É.)

Altius

A felsőoktatási intézményeknek hazánkban és külföldön is szigorú követelményeknek kell megfelelniük, ami bizonyos keretek között lehetővé teszi teljesítményük értékelését, összevetését, egy meghatározott színvonal biztosítását. A Szent István Egyetem 2012-ben a Magyar Akkreditációs Bizottság vizsgálta. Az Állatorvos-tudományi Kar, mint országosan egyedülálló és a világméretű tudáspiacon aktív intézmény, csak külföldi társaihoz mérheti magát, velük áll versenyben és nem kerülheti el a nemzetközi megméretést sem. A Kar a közelmúltban esett át harmadik alkalommal az European Association of Establishments for Veterinary Education (EAEVE) akkreditációján. Ezekon a standardizált vizsgálatokon kívül nem haszontalan, ha a Karunk a különböző hazai és nemzetközi rangsorokban is szerepel. Sajnos a legtöbb esetben a Szent István Egyetem egészét értékeli, így karunk „láthatatlan” marad.

A legismertebb a *Heti Világgazdaság* értékelése, amely viszonylag egyszerű (és vitatható értékű) adatok alapján rangsorolja a hazai felsőoktatási intézményeket: az elsőhelyes jelentzők száma, a nappali tagozatos képzésekre felvettek pontátlaga, a nyelvvizsgálóival rendelkező felvettek száma, a középiskolai versenyeken helyezettek száma, a tudományos fokozattal rendelkező oktatók száma és aránya, valamint az egy – tudományos fokozattal rendelkező – oktatóra jutó hallgatók száma. E rangsorban tavaly a Szent István Egyetem a 18. helyen állt.

Az Egyesült Államokban a U.S. News and World Report (<http://grad-schools.usnews.rankingsandreviews.com/best-graduate-schools/top-health-schools/veterinarian-rankings>) négyévenként értékeli a legjobb felsőoktatási intézményeket. A módszer a „peer review”: a 28, az American Veterinary Medical Association (AVMA) által akkreditált állatorvosképző intézmény vezetőinek kiküldött kérdőívek alapján állapítják meg a kiváltságot. Legutóbb a megkérdezettek kb. a fele válaszolt. Ennek alapján 2011-ben a Cornell Egyetem állatorvosi fakultása vezette a rangsort.

A Webometrics Ranking of World Universities (www.webometrics.info) egy spanyol kutatási szervezet (CSIC) rangsora egy ún. kompozit indikátoron alapul, amelynek az elemei a láthatóság, az aktivitás (jelenlét, nyitottság, kiváltság). Ebben a listában a Szent István Egyetem az 1631., az Állatorvos-tudományi Kar a 4471. helyen szerepel. Jelenleg

megelőz bennünket a brnoi és a kaunasi állatorvosi iskola is, míg Kassa például a 6118. helyen áll. Reméljük, a kar új honlapja és fejlődő repozitóriumunk segít feljebb kerülni ebben a sorban.

Az Academic Ranking of World Universities (ARWU) (<http://www.shanghairanking.com/Search.jsp>) hat magyar egyetemet tart számon, amelyek közül az ELTE szerepel a 301-400., a Szegei Egyetem pedig a 401-500. hely közötti csoportban.

A University Ranking by Academic Performance (URAP) (<http://www.urapcenter.org/2013/>) a tudományos publikációk mennyisége és minősége (cikkek száma, hivatkozások száma, impakt faktor, hivatkozási impakt faktor, nemzetközi együttműködés) alapján méri az akadémiai teljesítményt. Ennek alapján a Szent István Egyetem jelenleg a világrangsorban a 1425. helyen áll, a 11 itt jegyzett magyar intézmény közül pedig a 8.

A Scopuson alapul a SIR, a Scimago Institutions Ranking (<http://www.scimagoir.com/index.php>), amely a publikációs teljesítmény, az intézményi normalizált impakt faktor, a kiemelkedő minőségű publikációk és a nemzetközi kollaborációk alapján rangsorolja a tudományos és felsőoktatási intézményeket. Ebben a sorban a Szent István Egyetem 2013-ban a 1935. helyen állt, ha azonban azt tekintjük, hogy a hazai intézmények közül 16-ot tartanak számon, s ezek közül nyolcadikként szerepelt a SZIE az MTA és az ún. „nagy egyetemek” mögött, akkor nem kell szégyenkeznünk.

Egy-egy akkreditáció – a szempontrendszer összetettsége és a részletekbe menő értékelés révén, de a felkészülés alaposága okán is – tanulási folyamatként és a fejlődést támogató eseményként fogható fel, a rangsorolások szükségképpen töredékesek, mégsem teljesen érdektelenek, hiszen a reménybeli hallgatók és partnerek ezeket is megnézhetik, és figyelembe vehetik, amikor intézményünket választják. (O.É.)

Mobil alkalmazások állatorvosoknak

A mobil technológia és a szükséges eszközök gyors térhódítása magával hozta a napi munkát is segítő alkalmazások terjedését. A gyakorló állatorvosok számára a könyvek mobil változatai, az adagolásokat, átváltásokat segítő „számológépek” egyre népszerűbbek az angol nyelvtérületen. A legnagyobb kiadók egy része napjainkban már elérhetővé teszi legnépszerűbb termékeit a nyomtatott és online változatok mellett a legelterjedtebb mobil platformokon is. Ezek közül ajánlunk most néhányat, a teljesség igénye nélkül.

The Merck Veterinary Manual (10. kiadás)

Az állatorvostan hallgatók és praktizáló állatorvosok világszerte kedvelt könyve elérhető

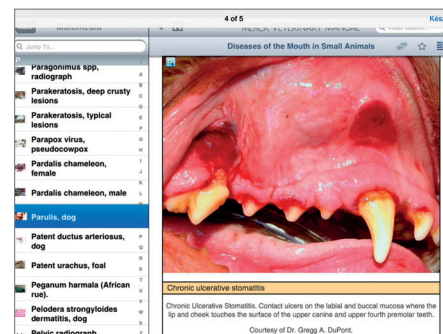

(iPhone)

(Android)

mobil platformokon is. Kereshető tartalom, színes fényképek, „hangos keresés” segítik a gyors tájékozódást akár a „betegágy” mellett. Ára: 44,99 EUR

A Blackwell kiadó könyvei, folyóiratai

A Five-minute Veterinary Consult sorozat egyes kötetei (Canine & Feline, Laboratory Tests and Diagnostic Procedures, Clinical Companion stb.) és folyóiratok elérhetőek.

Néhány folyóirat:

Veterinary Focus

Equine Veterinary Education

Equine Veterinary Journal

Journal of Small Animal Practice

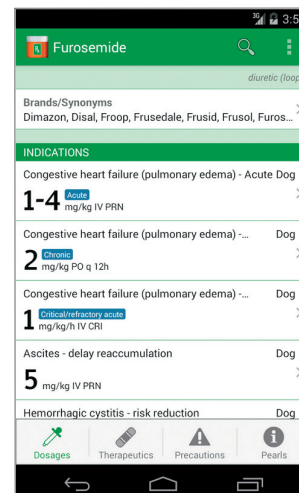
Journal of Veterinary Emergency and Critical Care

Timeless Vet Drug Index

Az applikáció három neves szerző: Dr. Etienne Côté (Clinical Veterinary Advisor), Dr. Stephen Ettinger (Textbook of Veterinary Internal Medicine) and Dr. Wayne Swark több éves közös munkája nyomán jött létre. A gyógyszerkeresőben az elérhető adatoknál csak a tényekkel alátámasztott (evidence based) eredmények esetén tartalmaz adagolást. Ára: 14 nap ingyenes próba utána 69,99 USD/év

A Vet Tool

A Vet Tool öt különböző lehetőséget magába foglaló komplex alkalmazás. Az első több mint 650 gyógyszert tartalmaz kisállatok számára kereshető formában. A második a kutya, a macska, a madarak, a szarvasmarha, a görény, a tengerimalac, a ló és a teknősök normál vérértékeit adja meg. A harmadik röntgenfelvételekkel segíti a diagnosztikát, amelynél meg lehet tekinteni a beteg és az egészséges röntgenképet is. A negyedik egy komplex számológép (9 funkcióval), amely a klasszikus számítási lehetőségeken túl kiszámolja például a vemhesség korát, a gyógyszer adagolását az állat súlya alapján, a napi energiaszükségletet kutyáknak és macskáknak stb. Az ötödik pedig egy többfunkciós jegyzetömb. Ára: 1581 Ft.

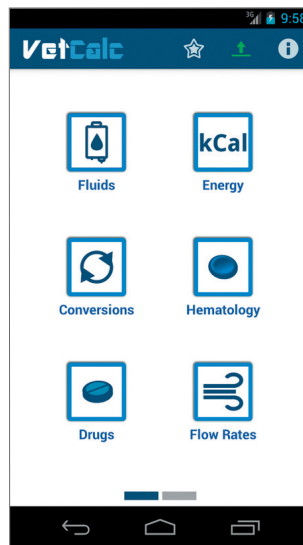
Animals	Animal Detail
Bird	Test Category
Cat	Test Type Reference Range Units
Cattle	Superchem
Dog	Total Protein 5.0-7.4 g/dL
Ferret	Albumin 2.7-4.4 g/dL
Guinea Pig	Globulin 1.6-3.6 g/dL
Horse	A/G Ratio 0.8-2.0
Turtle	AST (SGOT) 15-66 IU/L
	ALT (SGPT) 12-118 IU/L
	Alkaline Phosphatase 5-131 IU/L

Vet Calculator (Plus)

A Vet Calculator segít az állatorvosi gyakorlatban felmerülő számítások, átváltások el-

végzésében. Ilyenek például az energiaszükséglet, a folyadékáramlás, a testfelület kiszámítása, a súly, a hőmérséklet, a térfogat átváltások. Az ingyenes verzióban 13, a fizetősben (Plus) pedig 29 különböző számítás kapott helyet. Ár: ingyenes vagy 699 Ft. (W. B.)

Szabadon elérhető tudományos tartalmak

Egyre több könyv és folyóirat jelenik meg minden szakterületen, amelyek figyelemmel követése is komoly kihívást jelent, nem beszélve a dokumentumok megvételéről, előfizetéséről. A nyílt hozzáférés szemléletének folyamatos terjedésével azonban sok anyag elérhetővé válik az érdeklődő számára. A hálózaton fellelhető dokumentumokat három csoportba sorolhatjuk: teljesen ingy-

nesen elérhető, nyílt hozzáférésű (open access), illetve részben szabadon hozzáférhető (hibrid) dokumentumok. Fontos, hogy az ingyenes tartalmak általában nem esnek át szakmai kontrolon, szemben a nyílt hozzáférésű szakfolyóiratok eléréséhez igyekszünk segítséget nyújtani.

Elsődlegesen érdemes felkeresni a Directory of Open Access Journals oldalát (<http://doaj.org>). A keresési beállításnál a folyóirat címén és a tárgyköriön kívül megadhatjuk a folyóirat nyelvét, a kiadót, a megjelenés helyét (országot). Érdemes ezeket a szűkítési lehetőségeket használni a keresés során, mert egy-egy nagyobb témakörben nagy tálati halmazzt kapunk.

Amennyiben inkább a publikációk oldaláról szeretnénk a hozzáférhetőséget megvizsgálni, akkor két nagyobb keresőrendszer jöhet számításba:

- az Open Access Library (OALIB) (<http://www.oalib.com>), és
- a Google Scholar (<http://scholar.google.com>).

Míg az Open Access Library-ben csak nyílt hozzáférésű cikkek találhatóak, addig a Google Scholar listáiban cikkeken kívül idézeteket is találhatunk, illetve a cikkek esetében sem biztos, hogy a teljes szövegű anyagot kapjuk kézhez.

Az állatorvosi folyóiratok gazdag listái találhatóak az alábbi helyeken:

<http://library.osu.edu/find/collections/vetmed>
/alumni-services/open-access-veterinary-medicine-journals és <http://knowledge.rcvs.org.uk/library-and-information-services/our-resources/journals/#electronic>.

Jó olvasást kívánunk! (E.K.)

Néhány nyílt hozzáférésű folyóirat a teljesség igénye nélkül:

Folyóirat neve	Honlap	Mikortól?	IF
Acta Veterinaria Scandinavica	http://www.actavetscand.com/	2001	1,35
Anaesthesia	http://onlinelibrary.wiley.com/journal/10.1111/%28ISSN%291365-2044	1946	3,486
Avian Pathology	http://www.tandfonline.com/loi/cavp20#.Uyl_PD95NIE	1972	1,729
BMC Veterinary Research	http://www.biomedcentral.com/bmcvetres/	2005	1,861
Canadian Journal of Animal Science	http://pubs.aic.ca/journal/cjas	1957	0,956
Canadian Journal of Veterinary Research	http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/journals/133/	1940	1,188
Emerging Infectious Diseases	http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pmc/journals/782/	1995	5,993
Experimental Animals	https://www.jstage.jst.go.jp/browse/expanim	1995	1,456
Frontiers in Zoology	http://www.frontiersinzooology.com/	2004	3,871
International Journal of Applied Research in Veterinary Medicine	http://www.jarvm.com/articles/Previous.htm	2003	0,443
Investigative Ophthalmology & Visual Science	http://www.iovs.org/	1962	3,441
Irish Veterinary Journal	http://www.irishvetjournal.org	2004	0,44
Journal of Animal Science	http://www.journalofanimalscience.org/	1910	2,093
Journal of Dairy Science	http://www.journalofdairyscience.org	1910	2,566
Journal of Equine Science	https://www.jstage.jst.go.jp/browse/jes/-char/en	1994	
The Journal of Poultry Science	https://www.jstage.jst.go.jp/browse/jpsa	2001	0,684
Journal of Reproduction and Development	https://www.jstage.jst.go.jp/browse/jrd	1992	1,755
Journal of Veterinary Medical Science	https://www.jstage.jst.go.jp/browse/jvms/-char/en	1991	0,876
Journal of Wildlife Diseases	http://www.jwildlifedis.org/loi/jwdi	1965	1,271
Veterinary Pathology	http://vet.sagepub.com/	1964	1,929
Veterinary Research	http://www.veterinaryresearch.org	2011	3,426